

Regelbunden tillsyn i Storåskolan i Lindesbergs kommun

Delbeslut

Rektorn vid Storåskolan
Solviksvägen 1
711 76 Storå

Regelbunden tillsyn i Storåskolan

Grundskola årskurserna 6–9

Inledning

Skolinspektionen har genomfört tillsynsbesök i Lindesbergs kommun under perioden april–juni 2009. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Storåskolan den 13 maj.

Varje skola får efter besöket ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Storåskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Storåskolan skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Tabell 1: Antal elever i Storåskolan

Storåskolan	Antal elever
Grundskola	192

Källa: Skolans egna uppgifter 2009-03-26

Storåskolan ligger i samhället Storå som ligger ca en och en halv mil norr om Lindesbergs tätort. Skolans lärare är indelade i två arbetslag. Alla lärare är handledare för 9–15 elever från årskurserna 7–9, medan eleverna i årskurs 6 har en ansvarig klasslärare. De flesta lärarna undervisar elever i båda arbetslagen. Ett stödteam bestående av områdeschef, rektor, kurator, psykolog, skolsköterska och specialpedagog finns för att stödja skolans lärare i deras arbete med elever i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen i Storåskolan

Skolans resultat visar att andelen elever som når målen i samtliga ämnen, andelen elever som är behöriga till nationella program och det genomsnittliga meritvärdet är lägre än motsvarande resultat för kommungruppen och riket 2008. Under perioden 2004–2008 har samtliga värden varit låga. Statistiken visar att det var lika stor andel flickor som pojkar som nådde målen i samtliga ämnen 2008 däremot hade flickorna högre meritvärde (1.1 Kunskapsresultaten).

Vid sidan av kunskapsresultaten behövs enligt Skolinspektionens bedömningar åtgärder inom nedanstående bedömningsområden:

- Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat (1.2.3)
- Genomförande av utbildningen (1.4.1)
- Anpassning av verksamheten till elevernas behov (1.5.3)
- Normer och värden i studiemiljö och samvaro (2.1.2, 2.1.3)
- Tillgång till likvärdig utbildning (3.1.2)
- Personalens utbildning (3.2.1)
- Kvalitetsarbete (3.4.1, 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Lindesbergs kommun meddelas.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9 uppdelat på kön

	Storåskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	206,8	194,5	195,7	199,7	191,1	190,6	201,7	209,3
- Flickor	218,1	219,4	195,8	206,9	197,6	202,6	214,8	220,6
- Pojkar	193,2	178,9	195,7	190,4	186,2	179,4	189,3	198,5
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	84	65	73	76	76	71	74	77
- Flickor	87	76	69	84	76	75	78	80
- Pojkar	81	58	76	67	76	68	70	74
Andel (%) behöriga till nationellt program	88	80	84	91	86	79	87	89
- Flickor	87	88	82	87	84	81	89	90
- Pojkar	90	75	87	96	88	77	86	88

Källa: Skolverkets skolblad, 2009-06-01

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Tabell 3: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 9

Andel (%) elever som uppnått minst Godkänt i:	Storåskolan					Samtliga skolor i kommunen ⁴	Riket ⁵
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008
Engelska	.	..	86	..	..	94	96
Matematik	70	70	67	72	78	76	83
Svenska	.	..	..	..	..	91	97
Svenska som andraspråk	.	.	.	.	.	.	84

Källa: Skolverkets statistikdatabas SIRIS, 2009-04-09

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan på grund av statistiksekretess inte visas

Kommentar och bedömning:

Skolans resultat visar att andelen elever som når målen i samtliga ämnen, andelen elever som är behöriga till nationella program och det genomsnittliga meritvärdet ligger lägre än kommungruppens och rikets genomsnittliga värden 2008. Under perioden 2004–2008 har samtliga värden varit låga. Statistiken visar att det var lika stor andel flickor som pojkar som nådde målen 2008 medan flickorna hade högre meritvärde, vilket visar att det var fler flickor än pojkar som fick Väl godkänt (VG) och Mycket väl godkänt (MVG). Andelen elever som når Godkänt (G) i samhällsorienterande ämnen är högre än andelen i riket och det innebär att VG eller MVG inte är så frekventa i dessa ämnen. Det är inte någon anmärkningsvärd skillnad mellan hur väl eleverna når målen i olika ämnen. Varje år är det några elever som inte når målen i respektive ämne.

Resultaten på de nationella ämnesproven i matematik visar att under perioden 2004–2008 har skolan haft lägre resultat än genomsnittet för riket.

Skolinspektionen bedömer att det är viktigt att skolan i det systematiska kvalitetsarbetet uppmärksammar skolans resultat och vidtar åtgärder för att förbättra undervisningen så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen.

⁴ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

⁵ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

I skolans individuella utvecklingsplaner framgår inte vilka insatser skolan ska vidta för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin utveckling. I utvecklingsplaner beskrivs att eleven t.ex. ska engagera sig mer i skolarbetet eller att eleven ska fråga läraren vad hon/han ska göra för att kunna lära sig mer. De skriftliga omdömen som ingår i utvecklingsplanerna ges i block i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att det tydligt framgår av de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser skolan ska vidta för att eleverna ska nå så långt som möjligt. Vidare ska planerna innehålla en skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling i varje ämne i ämnesblocken som eleverna fått undervisning i.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, framgår bl.a. följande. Mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan.

Skolans lärare har diskuterat mål att uppnå och lokalt konkretiserat dessa. Lärare och rektorerna uppger dock att mål att sträva mot inte har diskuterats i lika stor omfattning. Detta har lett till att lärarna inriktar sin undervisning mot att eleverna ska nå mål att uppnå.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att undervisningen tydligare inriktas mot mål att sträva mot.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rek-

torn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

I Storåskolan upprättas åtgärdsprogram som huvudsakligen är av god kvalitet. Det framkommer dock i tillsynen att åtgärdsprogram upprättas i ämnena engelska, matematik och svenska men inte för skolans övriga ämnen även om särskilt stöd ges i dessa ämnen. Det finns därmed inte åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd. Detta behöver åtgärdas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen, i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor, aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer eller grupper och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Vid besöket i skolan framkommer att det som regel är vid temadagar eller särskilda lektioner som värdegrundsfrågorna diskuteras. Det framkommer även vid tillsynen att det varierar mellan lektioner om det är en lugn lärandemiljö. Eleverna uppges att det är olika hur väl lärare "kan hålla ordning".

Enligt Skolinspektionens bedömning är värdegrundsarbetet i skolan alltför be-

gränsat och åtgärder behöver vidtas så att det ständigt förs samtal om de värden som ska utgöra en grund för skolans arbete.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Storåskolan har en plan mot kränkande behandling som till stora delar uppfyller bestämmelsernas krav. Den saknar dock en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning som utgångspunkt för vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under det kommande året. Detta behöver åtgärdas.

Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en lika-behandlingsplan ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Eleverna i Storåskolan har inte medverkat när planen upprättats. Detta behöver åtgärdas.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 2 kap. 17–18 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska.

I Storåskolan erbjuds eleverna som språkval franska och tyska trots att det i andra grundskolor i Lindesbergs kommun erbjuds även spanska.

Åtgärder behöver således vidtas så att även eleverna i Storåskolan erbjuds franska, tyska och spanska.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 2 kap. 3 § skollagen är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna. I Storåskolan har flertalet lärare utbildning för den undervisning skolan bedriver. Av Skolverkets statistikdatabas SIRIS framgår dock att av 29 lärare hade 23 pedagogisk högskoleutbildning läsåret 2007/2008. Av dokument och intervjuer framkommer att en del lärare undervisar i andra ämnen än de har utbildning i t.ex. i engelska och svenska, trots att det finns lärare i skolan med utbildning i ämnet. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att lärare har utbildning i de ämnen de undervisar i.

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

12 (13)

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Skolan följer upp resultaten i de enkätundersökningar som genomförs av föräldrar och elevers upplevelser av elevernas trygghet och trivsel i skolan. Dessa resultat diskuteras och åtgärder sätts in. I kvalitetsarbetet ska även kunskapsresultaten i alla ämnen följas upp och utvärderas. I Storå skola utgår till övervägande del utvärderingarna från skolans lokala arbetsplan. I den saknas emellertid mål för skolans kunskapsresultat i ämnen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärders behöver vidtas så att utvärderingar görs av de samlade kunskapsresultaten.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Storåskolans kvalitetsredovisning innehåller i stort sett de områden som aktuell förordning kräver. I kvalitetsredovisningen dokumenteras dock kunskapsresultat alltför begränsat. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska redovisas.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråden Christina Aro Östgren och Per Lennermark deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Ewa Pettersson
Undervisningsråd

Kopia till

Lindesbergs kommun